

Δημοτική
Πινακοθήκη
Λάρισας
Μουσείο
Γ.Ι. Κατσιόγρα

Γυμνάσιο
Αγιάς

Η ιδέα του
Ωραίου από
εποχή σε εποχή
και από τόπο σε
τόπο

Συμμετέχοντες

Σχολείο: Γυμνάσιο Αγιάς

Τμήμα: Β2

Αριθμός μαθητών: 19

Αριθμός αλλοδαπών: 8 μαθητές, 4 αγόρια και 4 κορίτσια

Χώρες προέλευσης των παλινοστούντων/αλλοδαπών μαθητών: Αλβανία

Προφίλ τάξης: Τα τέσσερα αγόρια δεν γνωρίζουν καλά τα ελληνικά. Συμμετέχουν και στη δράση 2 «Ενίσχυση ελληνομάθειας» του προγράμματος «Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλινοστούντων μαθητών». Οι δύο είναι πιο πρόθυμοι και ανοιχτοί στο καθημερινό μάθημα, οι άλλοι δύο πιο επιφυλακτικοί. Δεν υπάρχουν συγκρούσεις ή κοινωνική απομόνωση στο τμήμα, και γενικά στο σχολείο.

Ονόματα εκπαιδευτικών: Σουλτάνα Ιατρίδου ΠΕ 02 Φιλολόγος, Άννα Ρόπλου ΠΕ 08 Εικαστικών/Καλλιτεχνικών.

Μουσείο: Δημοτική Πινακοθήκη Λάρισας, Μουσείο Γ.Ι Κατσίγρα

Εκθέματα που έγιναν αντικείμενα διαπραγμάτευσης: Συλλογή Κατσίγρα, προσωπογραφίες.

Διαπολιτισμική δυναμική: Αντικείμενα της συλλογής μπορούν να αξιοποιηθούν ώστε να συμβάλουν στις απόψεις ότι:

Το «ωραίο» γίνεται διαφορετικά αντιληπτό σε άλλες συνθήκες, κοινωνίες, εποχές.

Το «ωραίο» είναι υποκειμενικό, επιλέγεται.

Το διαφορετικό «ωραίο» είναι αποδεκτό.

Μουσειοπαιδαγωγός: Ελένη Φωλίνα-Ιστορικός Τέχνης

Στόχοι

Επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να γνωρίσουν εικαστικά έργα ερχόμενοι σε επαφή από κοντά,
- να κατανοήσουν τις ποικίλες και διαφορετικές οπτικές μέσα από τις οποίες
  - α) οι εικαστικοί βλέπουν και δημιουργούν είτε μόνοι τους είτε κατά παραγγελία,
  - β) οι δέκτες/ κοινωνίες/ άτομα βλέπουν και ερμηνεύουν με διαφορετική οπτική το ίδιο «αντικείμενο»-έργο,
- να αμφισβητήσουν και να υπερβούν στερεότυπα,
- να εντυπωσιαστούν και να συγκινηθούν από διάφορα έργα,
- να ανταλλάξουν τις εντυπώσεις τους,
- να δημιουργήσουν έργο δικό τους ή να αναπαραγάγουν κάποιο από τα εκθέματα με τη δική τους οπτική,
- να νιώσουν δημιουργικοί,
- να συνεργαστούν,

- να αποδεχτούν ο ένας τις απόψεις του άλλου,
- να ενισχύσουν την αυτοεκτίμηση και αυτοπεποίθηση,
- να χαρούν μια διαφορετική δραστηριότητα εκτός των ορίων του Προγράμματος Σπουδών και της σχολικής αίθουσας.

Σύνδεση με Πρόγραμμα Σπουδών

Η δράση συνδέεται με το μάθημα των Εικαστικών και με το μάθημα των Νέων Ελληνικών.

Δράσεις

Κυριακή 1 Δεκεμβρίου 2013:

- Ημερίδα με τίτλο «Σχολικές επισκέψεις σε μουσεία στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης», Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, Θεσσαλονίκη. Πρώτη συνάντηση της υπεύθυνης εκ μέρους του σχολείου, Σουλτάνας Ιατρίδου, με την υπεύθυνη του μουσείου, Ελένη Φωλίνα, και πρώτος σχεδιασμός δράσης.

Ιανουάριος:

- Προσδιορισμός του θέματος από την εκπρόσωπο του μουσείου μετά από συνεργασία με την εκπαιδευτικό.
- Ενημέρωση του τμήματος από την εκπαιδευτικό για τη δράση. Συζήτηση με τα παιδιά και επιλογή δραστηριοτήτων και μέσων, όσον αφορά το σχολείο.

Τετάρτη, 29 Ιανουαρίου 2014:

Προετοιμασία του τμήματος. Επίσκεψη της Ελένης Φωλίνα στο σχολείο.

- Εισαγωγή στην έννοια του «ωραίου»/όμορφου.
- Παρουσίαση της ιδέας του «ωραίου» διαχρονικά και σε διάφορα μέρη της γης με χρήση Power Point.

Συγκεκριμένα, στο πρώτο μέρος της τρίωρης συνάντησης, η μουσειοπαιδαγωγός παρουσίασε στα παιδιά με τη χρήση Power Point πώς διαμορφώθηκαν η αντίληψη και οι κανόνες του «ωραίου» στην αρχαία Ελλάδα και την Ιταλία της Αναγέννησης, και το ποικίλο και πολύτροπο της αντίληψης του ωραίου στις νεότερες κοινωνίες σε όλον τον κόσμο. Τα παιδιά στο σημείο αυτό υποδείκνυαν ότι τα εντυπωσίαζε καθώς και τα στοιχεία που αναγνώριζαν ως «ωραία» ή όχι. Ζήτησαν πληροφορίες ή ανέφεραν μόνα τους στοιχεία της εποχής και της ιδεολογίας των έργων, από την αρχαία ελληνική μυθολογία μέχρι τα πρότυπα του Χόλυγουντ ή το κίνημα εναντίον του ρατσισμού στη δεκαετία του '60 και εξής. Εντυπωσιάστηκαν ιδιαίτερα από έργα που παράγουν τέχνη αποδομώντας την τέχνη.

Ακολούθησε συζήτηση, κατά την οποία όλα τα παιδιά πήραν το λόγο υποστηρίζοντας την προτίμησή τους για κάποιο έργο από αυτά που παρατήρησαν.

Η γενική εικόνα από τη δράση αυτή είναι ότι υπήρξε αποδοτική, ευχάριστη και ενεργοποίησε τα παιδιά.

Διερευνώντας απόψεις του «ωραίου» στην παγκόσμια τέχνη

Τρίτη, 11 Φεβρουαρίου 2014:

- Επίσκεψη στη Δημοτική Πινακοθήκη Λάρισας- Μουσείο Κατσίγρα.

Η μουσειοπαιδαγωγός υποδέχτηκε τα παιδιά, τους παρουσίασε την προσωπικότητα, τις συλλογές και την προσφορά του γιατρού Ιωάννη Κατσίγρα (η συλλογή πινάκων αριθμεί 781 έργα και είναι η δεύτερη στην Ελλάδα). Κατόπιν ξεναγήθηκαν σύντομα στη μόνιμη έκθεση της Πινακοθήκης και την περιοδική του Κ. Νταή με τοπία της Θεσσαλίας.

Μαθητές και εκπαιδευτικοί επέστρεψαν στις αίθουσες των προσωπογραφιών. Εκεί επικεντρώθηκαν στην παρατήρηση των εξής πινάκων:

- Προσωπογραφία ηλικιωμένης κυρίας, Ιωάννη Δούκα (1844 – 1916)
- Προσωπογραφία Χρυσής Κατσιάογλου, 1839, Ζωγράφου Ζαχαρία
- Προσωπογραφία Κωνσταντίνου Μ. Μελά, 1879, Νικηφόρου Λύτρα
- Προσωπογραφία της κ. Στεφάνου Ράλλη και της κόρης της, 1905, Πολυχρόνη Λεμπέση
- Προσωπογραφία αγοριού, 1909, Παύλου Μαθιόπουλου.

Συζήτηση για το «ωραίο» με βάση
ζωγραφικούς πίνακες της Πινακοθήκης
Γ.Ι Κατσίγρα

Τα παιδιά από την παρατήρηση, τις πληροφορίες και τη συζήτηση συνέδεσαν τα έργα με την εποχή τους, τη σχέση των καλλιτεχνών με τους παραγγελιοδότες, την προσωπικότητα, την κοινωνική τάξη και θέση των προσώπων.

Κατόπιν χωρίστηκαν σε ομάδες μέσα στις δύο συνεχόμενες αίθουσες και φιλοτέχνησαν πορτραίτα με απλά μέσα. Οι δημιουργίες τους είτε ήταν «αναπαραγωγή» κάποιου απ' αυτά που παρατήρησαν είτε διασκευή και σχόλιο προσωπικό. Οι δημιουργίες των μαθητών και μαθητριών ολοκληρώθηκαν στο σχολείο.

Ζωγραφίζουμε στο μουσείο

«Από μικρός, βασιλιάς». Σχέδιο μαθητή

«Το ασχημόπαιδο». Ζωγραφιά μαθητή

«Οικογενειακές στιγμές». Ζωγραφιά μαθητή

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση συνολικά της δράσης προέρχεται από τη συμμετοχή, τις παρατηρήσεις των εκπαιδευτικών και της μουσειοπαιδαγωγού και τη συζήτηση με τα παιδιά. Θεωρούμε ότι οι περισσότεροι στόχοι επιτεύχθηκαν. Έτσι:

- για τους μαθητές: Η δράση προσέφερε οφέλη και εμπειρίες πέρα από τα όρια της σχολικής αίθουσας και του προγράμματος σπουδών. Γνώρισαν την τέχνη μέσα από μια άλλη ματιά. Κυρίως, όμως, σκέφτηκαν, έκριναν και συνέκριναν, εκφράστηκαν με το λόγο και με τα έργα τους σε κλίμα ισοτιμίας, αποδοχής και συνεργασίας. Κατανόησαν ότι το «ωραίο», όπως και άλλες αξίες, δεν είναι ένα αλλά εξαρτάται από πολλούς παράγοντες και μεταβάλλεται. Υπάρχουν και θα υπάρξουν πολλά «ωραία» και όλα είναι αποδεκτά. Αυτό οδηγεί στην υπέρβαση στερεοτύπων.
- για τους εκπαιδευτικούς: Είχαν τη ευκαιρία να συμβάλουν σε μια διαφορετική δραστηριότητα και να προσεγγίσουν την έννοια του «ωραίου» διαθεματικά. Ακόμη, να ζήσουν με τους μαθητές εκτός αίθουσας και να γνωρίσουν συμπεριφορές τους και αντιλήψεις τους, καθώς και τη δυναμική τους σε άλλες συνθήκες.
- για τη μουσειοπαιδαγωγό: να παρουσιάσει με απλό, κατανοητό και ευχάριστο τρόπο ένα επιστημονικό προϊόν και να δημιουργήσει ενδιαφέρον και επικοινωνία σχετικά μ' αυτό.